

Vai trò thuế quan

Tổng quan về thuế quan

- **Khái niệm:** Thuế quan là một loại thuế đánh vào hàng hoá xuất nhập khẩu nhằm đạt được những mục tiêu nhất định như tăng thu ngân sách nhà nước, hạn chế nhập khẩu hoặc xuất khẩu...

Thuế quan bao gồm: Thuế quan xuất khẩu và thuế quan nhập khẩu

Ngoài ra còn có một số loại thuế quan đặc thù: Hạn ngạch thuế quan, thuế đối kháng, thuế chống bán phá giá, thuế tối huệ quốc, thuế phi tối huệ quốc, thuế thời vụ...

- **Vai trò của thuế quan:** Thuế quan là một công cụ tài chính được nhà nước sử dụng để:
  - Điều tiết hoạt động xuất nhập khẩu hoặc bảo hộ sản xuất trong nước.
  - Là một nguồn thu quan trọng trong ngân sách nhà nước.
  - Là công cụ để phân biệt đối xử trong quan hệ thương mại và gây áp lực với bạn hàng trong quá trình đàm phán.

a, Thuế quan xuất khẩu

Thuế quan xuất khẩu áp dụng đối với hàng hoá xuất khẩu và áp dụng với phạm vi hạn chế và mức thuế suất không cao. Thường áp dụng đối với các mặt hàng truyền thống với thuế suất không ảnh hưởng đến cung cầu.

- Tác động tích cực:
  - + Tăng nguồn thu cho ngân sách nhà nước
  - + Hạn chế xuất khẩu quá mức những mặt hàng khai thác từ tài nguyên thiên nhiên, gây mất cân bằng sinh thái, gây ô nhiễm môi trường, những mặt hàng ảnh hưởng tới an ninh lương thực quốc gia nhằm bảo vệ lợi ích quốc gia
- Tác động tiêu cực:
  - + Thuế xuất khẩu tạo nên bất lợi cho khả năng xuất khẩu của quốc gia do nó làm cho giá cả của hàng hóa bị đánh thuế vượt quá giá cả trong nước làm giảm sản lượng hàng hóa xuất khẩu, đặc biệt là đối với nước nhỏ
  - + Thuế xuất khẩu làm giảm sản lượng xuất khẩu, điều này dẫn đến các nhà sản xuất thu hẹp quy mô sản xuất dẫn đến tình trạng thất nghiệp gia tăng, ảnh hưởng đến đời sống kinh tế xã hội
  - + Một mức thuế xuất khẩu cao và duy trì quá lâu có thể làm lợi cho các đối thủ cạnh tranh dựa trên cơ sở cạnh tranh về giá cả

b, Thuế quan nhập khẩu

Thuế quan nhập khẩu áp dụng đối với hàng hoá nhập khẩu và sử dụng tương đối phổ biến ở các nước trên thế giới với các mức thuế suất rất khác nhau đối với từng nhóm hàng hóa cụ thể và tùy theo điều kiện từng nước.

- Tác động tích cực:
  - + Tạo điều kiện cho các nhà sản xuất trong nước mở rộng sản xuất, tiêu thụ sản phẩm do hàng nhập khẩu bị giảm bớt, tạo thêm công ăn việc làm cho nâng cao đời sống xã hội
  - + Làm tăng nguồn thu cho ngân sách nhà nước
  - + Tạo điều kiện cho những ngành công nghiệp non trẻ, khả năng cạnh tranh còn yếu trên thị trường quốc tế phát triển
  - + Có thể điều chỉnh hàng hóa từ thị trường nước ngoài vào thị trường trong nước
  - + Tác động đến các chính sách phân phối thu nhập giữa các tầng lớp dân cư: từ người tiêu dùng sản phẩm nội địa sang nhà sản xuất trong nước và Chính phủ, Chính phủ có thể sử dụng nguồn thu này để làm phúc lợi xã hội, tạo điều kiện cho người nghèo có cuộc sống tốt hơn
- Tác động tiêu cực:
  - + Thuế nhập khẩu làm cho giá trị hàng hóa trong nước cao vượt hơn mức giá nhập khẩu và chính người tiêu dùng trong nước phải trang trải cho gánh nặng thuế này. Điều đó đưa đến tình trạng giảm mức cầu của người tiêu dùng đối với hàng nhập khẩu và làm hạn chế mức nhập khẩu thiệt hại lợi ích người tiêu dùng
  - + Thuế quan nhập khẩu khuyến khích một số doanh nghiệp sản xuất không hiệu quả trong nước gây tổn thất cho nhà sản xuất và ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế - xã hội của quốc gia
  - + Về lâu dài thuế quan nhập khẩu sẽ tạo ra những vấn đề buôn lậu, trốn thuế tạo ra nền sản xuất nội địa kém hiệu quả, gây ảnh hưởng xấu đến đời sống xã hội